

Бр. Nr

02-3675/1

01-08-2025

20

год. viii

Скопје, Македонија

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА РЕГУЛАТИВАТА

Назив на министерство:	Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини
Назив на предлогот на закон:	Нацрт- закон за користење на енергија од обновливи извори (*)
Одговорно лице и контакт информации:	Магдалена Даскалова Magdalena.Daskalova@energy.gov.mk Горан Јовановски Goran.Jovanovski@energy.gov.mk
Вид на Извештај	Нацрт
Обврската за подготовка на предлогот на закон произлегува од:	- Годишната програма за работа на Владата на Република Северна Македонија - НПАА
Поврзаност со Директивите на ЕУ	Во овој закон се транспонираат одредбите од Директивата 2018/2001 за промоција на користењето на обновливите извори на енергија и Регулацијата ЕУ 2018/1999 за управувањето со Енергетската Унија и активностите во областа на климата донесени од Министерскиот совет на Енергетската заедница донесе Одлука бр. 2021/13/МС-ЕнС од 30.11.2021 година и Одлука бр.2022/03/МС-ЕнС од 15.12.2022 година, со кои ги обврза договорните страни на Енергетската заедница да го транспонираат Пакетот на Европската Унија за чиста енергија (прилагоден со одлуките на Министерскиот совет) во своите национални законодавства, Директивата (ЕУ) 2023/2413 на Европскиот парламент и на Советот од 18 октомври 2023 година за изменување на Директивата (ЕУ) 2018/2001, Регулацијата (ЕУ) 2018/1999 и Директивата 98/70/ЕЗ во врска со промоцијата на енергија од обновливи извори и укинување на Директивата (ЕУ) 2015/652 на Советот, CELEX 32023L2413 и Регулацијата ЕУ 2018/1999 за управувањето со Енергетската Унија и активностите во областа на климата CELEX 32018R1999.
Дали нацрт извештајот содржи информации согласно прописите кои се однесуваат на класифицираните информации	Не
Датум на објавување на нацрт Извештајот на ЕНЕР:	01.08.2025
Датум на доставување на нацрт Извештајот до Министерството за јавна администрација:	
Датум на добивање на мислењето од	

Министерството за јавна администрација:	
Рок за доставување на предлогот на закон до Генералниот секретаријат	

1. Опис на состојбите во областа и дефинирање на проблемот

1.1. Опис на состојбите

Со ратификувањето на Договорот за Енергетската заедница во 2006 година Република Македонија, како договорна страна на Енергетската заедница, меѓу другото презеде обврски во своето домашно законодавство да ја транспонира правната рамка во областа на енергетиката на Европската Унија. Оваа обврска се спроведува континуирано, односно секоја промена на таканаречениот енергетски законодавен пакет на Европската Унија соодветно се транспонира во домашното законодавство.

Вториот енергетски пакет е транспониран во Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 16/11, 136/11, 79/13, 64/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16), додека третиот енергетски пакет е транспониран во постојниот Закон за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19 и 236/22). Начинот и обемот на транспонирање на законите во однос на енергетските пакети е определен со соодветни одлуки на Министерскиот совет на Енергетската заедница, коишто согласно Договорот за Енергетската заедница се задолжителни за договорните страни.

Во 2019 година во Европската Унија беше усвоен таканаречениот Пакет за чиста енергија, којшто е составен од Директивата 2019/944 за внатрешниот пазар на електрична енергија и регулативи со коишто се уредуваат прашања поврзани со функционирањето на внатрешниот пазар на електрична енергија, управување со загушувањата и распределбата на преносните капацитети, балансирањето на електроенергетските системи, подготовката за справување со ризици во снабдувањето со електрична енергија и гас и други прашања коишто се однесуваат на внатрешниот пазар на електрична енергија и гас на Европската Унија. Во согласност со Одлуката на Министерскиот совет на Енергетската заедница бр. 2021/13/MC-EnC и Одлуката на Министерскиот совет на Енергетската заедница бр. 2022/03/MC-EnC, секоја договорна страна на Енергетската заедница е должна директивите и регулативите коишто го сочинуваат Пакетот за чиста енергија да ги транспонира во своето национално законодавство заклучно со 31.12.2023 година.

Транспонирањето на Пакетот за чиста енергија во Закон за енергетика(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/25) создаде законски предуслов за непречено и активно вклучување на енергетските системи и пазари на електрична енергија и гас како составен дел на регионалните пазари и на пазарите на Европската Унија за електрична енергија и гас. За постигнување на непреченото и активно вклучување на енергетските системи и пазари на електрична енергија и гас во регионалните и внатрешните пазари на Европската унија се воспоставуваат нови права, обврски и одговорности на надлежните државни органи, операторите на системите за пренос, како и на операторите на пазарите на електрична енергија и гас не само во однос на примената, туку во однос на активната вклученост во донесувањето на заеднички правила со кои се уредуваат сите аспекти на функционирањето на регионалните пазари на енергија.

Во самото законско решение се напушти досегашниот начин на уредување на областа на обновливи извори како дел од Законот за енергетика и се пристапи кон уредување на областа на обновливи извори во посебен закон со кое ќе се транспонираат директивите и регулативите на Европската Унија од оваа областа.

Директивата (ЕУ) 2023/2413, позната и како revised RED или RED III, ја реформира претходната Директива (ЕУ) 2018/2001 (RED II) и официјално стапи на сила на 20 ноември 2023 година. Со истат се наметна нејзина имплементација од Државите-членки во рок од 18 месеци на значајни делови од директивата, особено во однос на секторските цели и постапките за издавање дозволи.

Како дел од овој Предлог закон се транспонирани:

- Директивата 2018/2001 за промоција на користењето на обновливите извори на енергија и
- Директивата (ЕУ) 2023/2413 на Европскиот парламент и на Советот од 18 октомври 2023 година за изменување на Директивата (ЕУ) 2018/2001, Регулативата (ЕУ) 2018/1999 и Директивата 98/70/ЕЗ во врска со промоцијата на енергија од обновливи извори и укинување на Директивата (ЕУ) 2015/652 на Советот,
- Регулативата ЕУ 2018/1999 за управувањето со Енергетската Унија и активностите во областа на климата.

Покрај обврската за транспонирање на актуелното законодавство на ЕУ во областа на обновливите извори на енергија (ОИЕ), неопходноста од нови законски решенија произлегува и од досегашната примена на одредбите за ОИЕ содржани во важечкиот Закон за енергетика, која укажа дека одредени законски решенија треба да се променат за да одговорат на новите потреби и развојни трендови во глобалниот и домашниот енергетски сектор.

Имајќи предвид дека во многу други држави во регионот, материјата на ОИЕ се регулира со посебни закони одвоени од другите енергетски закони и дека ОИЕ само по себе претставуваат сеопфатна и засебна целина, се пристапи кон донесување на посебен закон за користење на енергија од обновливи извори.

По формирањето на Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини се пристапи на доработка на претходно подготвените текстови на закони, подготвени од Министерството за економија.

Согласно Годишната програма за работа на Владата за 2025 година, Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини по претходно одржани 6 состаноци за подготовка на Нацрт - законот за обновливи извори на енергија со засегнати страни и релевантни чинители од 28 октомври до 6 декември 2024 година, по кој процес се продолжи со подготовката на текстот на Нацрт законот во насока на последните измени на европското енергетско право и обврските кои произлегуваат од членството во Енергетската заедница со експертска и консултантска помош.

1.2 Причини за проблемите кои се предмет на разгледување

Следните прашања и предизвици се појавија во досегашната примена на одредбите за ОИЕ содржани во Законот за енергетика и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон:

- не беа до крај јасно разграничени одделни стратешко-плански документи и/или прописи, како од аспект на нивната меѓусебна поврзаност, така и од аспект на нивната цел и содржина;
- не беше предвидена обврска постапките иницирани од инвеститорите во ОИЕ да бидат поедноставени, од аспект на продедуралните дејствија, услови и рокови;
- не беше предвидена можност покрај производството на електрична енергија и производство на друга вид енергија да биде поттикнато со мерки за поддршка;
- регулирањето на одредени прашања, како што се суштинските аспекти на мерките за поддршка и правата и обврските на потрошувачите-производители беше направено со подзаконски акти, што не даваше доволна правна тежина и сигурност за инвеститорите во ОИЕ;
- одделни мерки за поддршка беа само наведени во законот, но не и доволно уредени, а и не беше овозможено нивно понатамошно сеопфатно доуредување со подзаконски акти;

- не беа предвидени други концепти и можности за активно учество на потрошувачите во производството и/или користењето на ОИЕ;
- не беа содржани законски решенија кои ќе овозможат поголема заинтересираност за добивање и пренос на гаранции за потекло, како и за организиран начин на тргување со истите
- новата измена на директивата за обновливи извори наметна воведување на механизам за брзо издавање дозволи: за проекти во „renewables acceleration areas“ рокот е максимум 12 месеци, а надвор од нив 24 месеци;
- спроведување на координирано мапирање и назначување на области за забрзан развој на ОИЕ;
- се воведуваат Договори за купување на електрична енергија од обновливи извори „Power Purchase Agreements (PPAs)“;
- се воведува договор за пазарно порамнување на разликата во цена (анг. two-way contract for difference)“ е финансиски инструмент склучен како договор меѓу производител на електрична енергија од ОИЕ и Операторот на пазар на електрична енергија со билатерални договори (во натамошниот текст: ОПЕЕ) во својство на договорна страна, преку кој се врши порамнување на цената по која се продава енергијата од обновливи извори и истовремено се обезбедува финансиска стабилност и заштита на минималниот надоместок и се ограничува вишокот на надоместокот на пазарната цена во однос на договорената цена;
- учеството на енергијата од обновливи извори во бруто - финалната потрошувачка на енергија во секторот транспорт;
- Критериуми на одржливост и критериуми за намалување на емисиите на стакленички гасови;
- учество на енергија од обновливи извори во вкупната потрошувачка на енергија за греење и ладење.

2. Цели на предлог регулативата

- Исполнување на обврските кои Република Северна Македонија ги има преземено со потпишувањето и ратификувањето на Договорот за основање на Енергетската заедница преку транспонирање на законодавниот Пакет на Европската Унија за чиста енергија кој е адаптиран од страна на Министерскиот Совет на Енергетската заедница.
- Јасно утврдување на меѓусебната поврзаност, целите и содржината на стратешко-планските документи и подзаконските акти во областа на ОИЕ.
- Зголемување на процентуално учество на обновлива енергија во бруто финалната потрошувачка до 2030 година;
- Обезбедување дополнителна поддршка на производителите на енергија од ОИЕ преку законско уредување и на други мерки за поддршка, покрај веќе регулираните повластени тарифи и премиите.
- Обезбедување поголема информираност и помош за инвеститорите во ОИЕ преку воспоставување информативна контакт точка и подноставување на постапките кои ги иницираат од аспект на процедуралните дејствија, условите и роковите.
- Обезбедување поголема правна сигурност за инвеститорите во ОИЕ преку законско регулирање на начинот на избор и правата и обврските на купувачот на енергија во краен случај.
- Зголемено користење на гаранциите за потекло преку можност истите да се доделуваат и на повластени производители кои користат мерка за поддршка, како и преку овозможување на нивно тргување на организиран начин преку електронска платформа.

- Поттикнување на потрошувачите за учество во производството и користењето на ОИЕ преку воведување нови форми за нивно активно учество, како што се за другите на корисниците на ОИЕ
- Ќе се постигне намалувањето на зависноста од увозот на енергенти и ќе се искористат обновливите извори;
- Ќе се постигне климатска неутралност преку усогласување на националните политики со целите на „Green Deal“ и намалување на јаглеродните емисии до 2030 година.
- Ќе се поттикне индустриски и економски потенцијал преку обврзувачките цели кои ќе придонесат за инвестиции и иновации во чисти технологии преку концесии, мерки на поддршка, финансиски механизми и државна помош;
- Во интегрираниот национален план за енергија и клима во секторот греење и ладење ќе се определи годишно зголемување до 2026, потоа до 2030 .
- Во секторот транспорт уделот определен во Интегрираниот план за енергија и клима ќе се утврдува како збир од сите количини на биогорива, биогаз и обновливи горива од небиолошко потекло, што се користат за енергетски цели во секторот за транспорт, вклучително и горивата што се директно испорачани во резервоарите на пловни објекти во езерски сообраќај.

3. **Можни решенија (опции)**

3.1 Опис на решението „не прави ништо“

Република Северна Македонија има преземено обврски со ратификуваниот Договор за основање на Енергетската заедница постојано да го усогласува своето национално законодавство во областа на енергетиката со законодавството на Европската Унија, односно она кое Министерскиот Совет на Енергетската заедница ќе го адаптира за државите потписнички на Договорот. Министерскиот совет на Енергетската заедница донесе Одлука бр. 2021/13/МС-ЕнС од 30.11.2021 година и Одлука бр.2022/03/МС-ЕнС од 15.12.2022 година, со кои ги обврза договорните страни на Енергетската заедница да го транспонираат Пакетот на Европската Унија за чиста енергија (прилагоден со одлуките на Министерскиот совет) во своите национални законодавства, најдоцна до 31.12.2023 година. Како дел од пакетот се и Директивата 2018/2001 за промоција на користењето на обновливите извори на енергија и активностите во областа на климата, чишто одредби се транспонираат со овој закон.

Ако не се изврши нивно транспонирање, Енергетската заедница ќе поведе спор против Република Северна Македонија. Исто така, ако не се донесе нов закон, новите механизми и концепти кои овозможуваат зголемено и олеснето инвестирање во ОИЕ и со тоа уште поголемо учество на обновливата енергија во бруто финалната потрошувачка нема да биде постигнато со очекуваната динамика.

3.2 Опис на можните решенија (опции) за решавање на проблемот

Од трите разгледувани опции за структурата на енергетското законодавство, се пристапи кон опцијата согласно која од сеопфатниот важечки Закон за енергетика се издвојуваат и се уредуваат во посебен закон/и прашањата поврзани со ОИЕ. Другите разгледувани опции се:

1. Задржување на досегашниот пристап, односно уредување на целокупната енергетска материја со единствен Закон за енергетика, со исклучок на енергетската ефикасност и биогоривата кои се уредуваат со посебни закони

2. Покрај еден општ Закон за енергетика и посебни закони за обновливите извори на енергија, а биогоривата и за енергетската ефикасност, секој енергетски пазар да се уреди со посебен закон (за електрична енергија, за природен гас, за топлинска енергија и за нафта и нафтени деривати).

3. Освен Закон за енергетика во посебниот закон за обновливите извори на енергија, да се вградат и одредби за користењето на ОИЕ во секторите за греење и ладење и секторот сообраќај, критериумите за одржливост и намалување на емисиите на гасови со ефект на стакленичка градина.

Предности на избраната опција се:

- промената е значајна и сеопфатна и во однос на претходното законско решение кое сеуште се применува до донесување на овој закон, а преставува глава од Законот за енергетика, значи дека нема да се остави слобода и произволност во толкувањето, туку ќе се уредат повеќе прашања во законската материја а со подзаконските акти само ќе се доуредат прашањата кои се уредуват со нив;
- се растворува преобемниот закон од оваа материја која се повеќе добива самостоен карактер и се дава форма и содржина слична и на другите држави во регионот и
- најголем број држави од регионот, материјата на ОИЕ веќе ја уредуваат или ќе ја уредат со посебен закон.

Како единствена слаба страна на оваа опција е можноста да се појават одрдени повторувања и референцирања помеѓу општиот закон и овој посебен закон во делот на енергетската политика и правата и обврските на производителите.

Решенијата кои со овој закон се предлагаат заради надминување на проблемите се следни:

- Транспонирање на законодавниот Пакет на ЕУ за чиста енергија во овој закон, како и давање правен основ во законот за поблиско уредување на прашањата со подзаконски акти, со што ќе се изврши целосно транспонирање. На тој начин, Република Северна Македонија ќе ги исполни обврските од ратификуваните меѓународни договори и ќе избегне поведувања на спор од страна на Енергетската заедница.
- За да се олеснат постапките за изградба на објекти од ОИЕ, поддршката за долгорочни инвестиции во производство на енергија од обновливи извори, изградба, работа и приклучок на енергетски објекти кои користат ОИЕ, ќе се спроведува координирано мапирање и назначување на региони за забрзан развој, при што користењето на енергијата произведена од обновливи извори и постапките за планирањето, одобрувањето, изградбата и приклучувањето на енергетски капацитети кои користат ОИЕ, како и на придружната инфраструктура за пренос, дистрибуција и складирање на произведената енергија се утврдува како јавен интерес за Република Северна Македонија. Во оваа постапка Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини во соработка со министерството надлежно за работите од областа на градењето, министерството надлежно за работите од областа на животната средина и просторното планирање, единиците на локалната самоуправа, операторот на електропреносниот систем, операторот на електродистрибутивниот систем, преку јавни консултации започнуваат постапка за спроведување на координирано мапирање за воведување на енергија од обновливи извори на територијата на држава.
- Инвестирањето во ОИЕ е поврзано со иницирање на голем број постапки заради добивање на одредени дозволи, а кои се предмет на уредување и на енергетските прописи, но и на прописи во други области. Со законот се дава правен основ дел од прашањата да се доуредат и допрецизираат и со законите во други области (градење, животна средина) и во подзаконски акти донесени врз основа на овој закон и Законот за енергетика со цел постапките да бидат поедноставни, како и да се уредат пократки рокови за решавање по барањата од страна на надлежните органи и институции.

- Подобрувањето на информираноста на потенцијалните инвеститори за постапките што треба да се иницираат заради добивање на одредени дозволи, но и помошта што би можеле да ја добијат во вид на насоки и олеснета комуникација со надлежните органи и институции, треба да се постигне со воспоставување на контакт точка во рамките на Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини.
- Побрзо остварување на законската цел за зголемено учество на ОИЕ ќе се постигне со законско уредување на: другите мерки за поддршка за производителите на енергија од ОИЕ (гарантиран откуп на произведената енергија од ОИЕ и доделување право на користење земјиште во државна сопственост за изградба на електроцентрали за производство на енергија од ОИЕ) и други форми на учество на потрошувачите како производители и корисници на енергија од ОИЕ, колективен порошувач, заедница за ОИЕ;
- Зголемениот интерес за издавање на гаранции за потекло ќе се постигне со предложеното решение согласно кое од сега и повластените производители кои користат мерка за поддршка ќе може да бараат издавање на гаранција за потекло, како и со решението согласно кое операторот на пазарот на електрична енергија покрај администрирањето на гаранциите за потекло да може да тргува со истите на организиран начин преку електронска платформа.
- Се воведува нето-мерење и нето-шема, за потрошувачи-производители;
- Учесството на енергијата од обновливи извори во бруто - финалната потрошувачка на енергија во секторот транспорт;
- Критериуми на одржливост и критериуми за намалување на емисиите на стакленички гасови;
- учество на енергија од обновливи извори во вкупната потрошувачка на енергија за греење и ладење.

4. Проценка на влијанијата на регулативата

Можни позитивни и негативни влијанија од секоја од опциите:

4.1 Економски влијанија

Предлог Законот за користење на енергија од обновливи извори нема да има економски влијанија.

4.2 Фискални влијанија

Предлог Законот за користење на енергија од обновливи извори ќе има фискални импликации, односно од предложениот закон произлегува изработка на Дигитална платформа за спроведување на постапките за изградба на енергетски објекти од ОИЕ, подзаконски акти и ќе биде потребно нов административен кадар во Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини за нормално функционирање на секторот обновливи извори.

4.3 Социјални влијанија

Предлог Законот за користење на енергија од обновливи извори нема да има социјални влијанија.

4.4 Влијанија врз животната средина

Предложените измени и дополнувања на Законот за енергетика нема да имаат влијанија врз животната средина.

4.5 Административни влијанија и трошоци –

а) трошоци за спроведување

/

б) трошоци за почитување на регулативата

/

5. Консултации

5.1 Засегнати страни и начин на вклучување

Со отпочнување на консултативниот процес ќе бидат вклучени органи и институции од енергетскиот сектор и тоа:

Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини,

Министерството за транспорт,

Министерството за животна средина и просторно планирање,

Заедницата на единици на локалната самоуправа,

Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги,

Операторот на пазарот на електрична енергија МЕМО,

Секретаријатот на Енергетската заедница и

засегнатата јавност – бизнис заедницата, невладините организации, научните установи итн.

5.2 Преглед на добиените и вградените мислења

5.3 Мислењата кои не биле земени предвид и зошто

6. Заклучоци и препорачано решение

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните влијанија на можните решенија (опции)

6.2 Ризици во спроведувањето и примената на секое од можните решенија (опции)

6.3 Препорачано решение со образложение

7. Спроведување на препорачаното решение

7.1. Потреба од менување на закони и подзаконска регулатива во областа или други сродни области

Овој закон ќе се донесе по започнувањето со примена на Законот за енергетика, при што во процесот на изработката на подзаконските акти од овие два закони, ќе се работи синхронизирано и координирано заради евентуални неусогласености помеѓу нив во одредбите кои по својата содржина се надополнуваат едни со други .

Потребно е измени во законите за градење во делот на складишта на електричната енергија како нови вид на објекти и соодветно да се категоризираат, како и да се предвидат пократки рокови и услови во постапките за издавање на одобренија за градење или ставање во употреба на објекти за производство на електрична енергија од ОИЕ.

Од содржината на овој предлог закон несомнено е дека следат дополнителни измени и усогласувања и со други закони заради овозможување на овие пократки рокови и услови за инвеститорите во производство на електрична енергија од ОИЕ да може да е во корелација и со постојните закони и подзаконски акти и тоа во:

- Законот за животната средина – во постапките за издавање решенија за одобрување на елаборатите за заштита на животна средина и студиите за животна средина,
- Законот за урбанистичко планирање – во постапките за донесување на урбанистичките планови со кои се предвидуваат градби за производство на енергија од ОИЕ,
- Правилникот за лиценци – во постапките за издавање лиценца за вршење енергетска дејност производство на електрична енергија кога се издава на производител на енергија од ОИЕ,
- Мрежните правила за пренос на електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија – во постапките за приклучување на мрежа на производител на електрична енергија од ОИЕ,
- Правилата за пазар на електрична енергија – во постапката за регистрација на учесници на пазарот.

7.2 Потребни подзаконски акти и рок за нивно донесување

1. Правилник за начинот на пресметката на учеството на енергија произведена од обновливи извори во бруто финалната потрошувачка;
2. Правилник за проценка и мерење на потенцијалот од обновливи извори на енергија;
3. Годишните технички спецификации на опрема и системите за енергија од обновливите извори кои треба да се исполнат за може да се доделат мерките на поддршка од програмите за поддршка;
4. Уредба за висина на средства за заштита на животна средина
5. Правилник за форма и содржина на барањето пренос на статус на повластен производител и доказите за исполнување на условите за пренос на статусот на повластениот производител;
6. Правилник за начинот и условите за остварување на надоместокот во случај на ограничување на испораката од страна на операторот на системот;
7. Правилник за начинот на спроведување на постапката за доделување на повластена тарифа, условите за учество, начинот на поднесување на понуди, квалификацијата, изборот и објавување на постапката за доделување на повластена тарифа;
8. Правилник за одредување на минималниот процент од инсталираниот капацитет на електроцентралата за кој може да се стекне пазарна премија врз основа на договор за пазарно порамнување на разликата во цена;
9. Методологија за одредување на највисоки цени за потребите на аукцијата за пазарни премии;
10. Правилник за видот на податоци кои ги содржи извештајот за спроведените аукции за доделување на пазарна премија и постапки за доделување на повластена тарифа, за претходната година;
11. Уредба за мерка за поддршка пазарна премија;

12. Правилник за начинот на пресметка и прикажување на учеството на сите видови извори на енергија во продадената електрична енергија во кој подетално се пропишува начинот на кој се пресметува и покажува учеството на сите видови енергенси во продадената електрична енергија кај крајниот потрошувач, како и начинот на контрола на пресметката;
13. Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистарот на потрошувачи-производители и проценка на нивното производство;
14. Правилник за видот и начинот на пресметка на обврските на потрошувачите - производители кои дејствуваат колективно, како и правата и обврските на снабдувачите во врска со купопродажниот договор за електрична енергија склучен со потрошувачи-производители кои дејствуваат колективно;
15. Методологијата за пресметување на учеството на енергијата од обновливи извори во бруто финалната потрошувачка на енергија во секторот за греење и ладење;
16. Правилник за начинот на постапување на трговците со гориво за остварување и следење на учеството на ОИЕ во секторот транспорт;
17. Правилник за формата и содржината на Регистарот за трговци со горива, начинот на одржување и достапноста, видот на податоци и начинот за нивно доставување од трговците со гориво;
18. Посебни правила за биогорива, биотечности и горива од биомаса произведена од житни култури за исхрана на луѓето и храна за животни;
19. Правилник за критериумите за одржливост и критериумите за намалување на емисиите на стакленички гасови од биогорива, биотечности и горива од биомаса добиени од биомаса од земјоделски отпад, и за биогоривата, биотечностите и горивата од биомаса добиени од шумски отпад;
20. Правилник за лиценцирање на инсталатери на опрема и системи за производство на енергија од обновливи извори;
21. Тарифник за висината на надоместоците за учество на обука за инсталатери, како и трошоците за полагање на испитот определени според просторните и материјалните услови за спроведување на обуката, трошоците за ангажирање стручни лица за спроведување на обуките и испитите и другите трошоци потребни за спроведување на обуката.

Се предвидува подзаконските актие да се донесат во рок од 6 месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

7.3 Органи на државната управа, државни органи и други органи надлежни за спроведување:

- Влада на Република Северна Македонија
- Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини
- Министерство за транспорт
- Министерство за животна средина и просторно планирање
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
- Единиците на локалната самоуправа
- Регулаторна комисија за енергетика и водно услуги
- Оператор на пазар на електрична енергија
- Операторот на електропреносниот систем
- Операторот на електродистрибутивниот систем
- Оператор на систем за пренос на гас и
- Оператор на систем за дистрибуција на топлинска енергија

7.4 Активности за обезбедување на ефикасно спроведување на предлогот на закон

- Изработка и усвојување на подзаконските акти во рокот уврден во законот. Во изработката на дел од подзаконските акти, Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини очекува поддршка од проектот чиешто експерти учествуваа во изработката на законот.
- Изработка и донесување на годишните програми и планови како услов за доделување на мерки за поддршка и воопшто на изградба на објекти за производство на електрична енергија од ОИЕ.
- Изработка на прирачник за инвестиции во ОИЕ и негово објавување на веб-страница заедно со релевантен сет на водичи, информации, линкови и контакти поврзани со постапките за инвестирање во ОИЕ.

8. Следење и евалуација

8.1 Начин на следење на спроведувањето

Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини ќе врши надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, освен над прописите донесени или одобрени од Регулаторна комисија за енергетика.

8.2 Евалуација на ефектите од предлогот на закон и рокови

Материјата на ОИЕ и досега беше законски уредена како дел од Законот за енергетика, па од таму и досега се вршеше евалуација на ефектите од примената на одредбите за ОИЕ, вклучително и пред започнувањето со изработката на овој закон.

Текстот на законот предвидува пред донесувањето на индикативниот план за спроведување на тендерски постапки за доделување на мерки за поддршка или при негова поголема промена, министерството да врши проценка на ефективностa на применливите и применетите мерки за поддршка врз инвеститорите и различните групи на потрошувачи, како и на ефектите од нивните можни промени и воведувањето на нови мерки.

Заради исполнување на индикативните траектории од Интегрираниот националниот план за енергија и клима, како и преземените обврските од ратификуваните меѓународни договори Министерството донесува тригодишен план за воведување на мерки за поддршка. Министерството го ажурира Тригодишниот план најдоцна три месеци по донесувањето на Годишниот план за изградба на енергетски објекти во однос на реализацијата на планот за претходната година и резултатите ги објавува на својата веб-страница.

Законот за енергетика утврдува обврска да се изработува извештај за спроведување на Интегрираниот национален план за енергија и клима, со што на еден начин се врши евалуација на ефектите од примената и на одредбите од овој закон.

Со овие механизми вградени во законите, ќе се има континуирана евалуација на ефектите од законот.

Изјава од државниот секретар

Нацрт Извештајот за проценка на влијанието на регулативата е изготвен во согласност со Методологијата за проценка на влијанието на регулативата. Тој дава реална проценка на можните влијанија и очекуваните ефекти, како и трошоците кои се однесуваат на секоја од утврдените можни решенија (опции) за решавање на проблемот.

Датум: _____.2025 година

01-08-2025

Горан Јовановски
потпис на државен секретар

Изјава од министерот

Врз основа на резултатите од анализите прикажани во Извештајот за проценка на влијанието на регулативата сметам дека препорачаното решение (опција) претставува најдобар начин за решавање на проблемот и постигнување на очекуваните ефекти на најекономичен начин.

Датум: _____.2025 година

01-08-2025

потпис на министерот

